

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/3/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3818203356
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3818203356.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej v právnej veci navrhovateľa: Q. ako oprávneného z vyživovacej povinnosti, proti: X. ako povinnému z vyživovacej povinnosti, o zvýšenie vyživovacej povinnosti na plnoleté dieťa, na odvolanie povinného z vyživovacej povinnosti proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 18. septembra 2018, č.k. 9Pc/10/2018-20, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom, súd prvej inštancie zmenil rozsudok OS Prievidza č.k. 7Pc/11/2016 v časti o výživnom pre navrhovateľa tak, že vyživovacia povinnosť otca X. V., nar. XX.XX.XXXX k synovi Q. V., nar. XX.XX.XXXX sa zvyšuje počnúc dňom 20.07.2018 na sumu 220,- eur mesačne, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do konca mesiaca, ktorý predchádza mesiacu, za ktorý sa výživné poskytuje k rukám Q. V., nar. XX.XX.XXXX. Zročné výživné ku dňu vyhlásenia rozsudku vo výške 260,- eur súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 10,- eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa domáhal, aby súd vyživovaciu povinnosť jeho otca, ako osoby povinnej vo vzťahu k navrhovateľovi z vyživovacej povinnosti, naposledy stanovenú rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 7Pc11/2016-153 zo dňa 14.02.2017 (ktorým bola znížená vyživovacia povinnosť na sumu 90,- eur mesačne s účinnosťou od 12.12.2016), zvýšil s účinnosťou odo dňa podania návrhu na sumu 250,- eur mesačne. Dôvodil tým, že od doby posledného rozhodnutia súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti, na jeho strane došlo k podstatnej zmene pomerov. V školskom roku XXXX/XXXX ukončil štúdium na W.) maturitnou skúškou a pokračuje v štúdiu na G., pričom náklady na štúdium sú vyššie, mesačne platí 31,- eur na dopravu do G. a späť, 20,- eur za lieky, od septembra dochádza na štúdium do G., bude ubytovaný na internáte, kde predpokladal náklady 51,- eur mesačne, bude musieť platiť poplatky za používanie spotrebičov na internáte, venuje sa športu, za čo platí členský príspevok 24,- eur, náklady na jeden zápas sú 15,- eur. Býva v P. byte v spoločnej domácnosti s matkou a bratom, ktorý je na invalidnom dôchodku. Matka pracuje v V., kde má príjem cca 700,- eur mesačne, zo svojej mzdy uhrádza náklady na bývanie, stravu a ošatenie všetkých členov domácnosti. Keďže otec výživné neplatil, vedie sa exekúcia na zameškané výživné. Jeho brat je duševne chorý a otec mu chýba, preto sa s ním aj stretol - chodil s ním v minulosti na ryby. Napísal otcovi na meniny, otec mu neodpísal. Jeho poisťku otec prestal platiť, preto v zmysle zmluvy prišiel o bonusy. Asi keď bol v deviatom ročníku sa zistilo, že otec mal veľké dlžoby, bývali v byte, ktorý mal v polovici otec a v polovici

mama, museli riešiť bývanie. Pokiaľ ide o dlhy otca z čias gamblerstva, všetko dala matka do poriadku, platila aj liečenie. Z bytu ich chcel otec vyplatiť, potom si matka zobrala pôžičku, aby ho vyplatili. Vybavila sa mu slobodáreň a vyplatili ho. Malo to stačiť na dlhy. Krátko na to prišiel exekútor a chcel zabaviť byt. Dodnes mu chodia obálky, lebo si neprehlásil trvalý pobyt. Otcovi volal, aby predišiel exekúcii, žiadal ho o dlžné výživné, otec vyskakoval, že si kúpil drahý notebook. Študujem pri tom informatiku. Otec mu sám povedal, aby sa obrátil na exekútorov. Otec momentálne posielal výživné vo výške 90,- eur.

3. Otec navrhovateľa žiadal návrh zamietnuť s poukazom na zlé vzťahy. Nepoprel, že pre nezaplatené výživné je proti nemu vedená exekúcia. Ďalšiu exekúciu má kvôli pôžičke, ktorú si zobral. Prispieval navrhovateľovi na poisťku, bola mu vyplatená, nepoďakoval sa mu. Mali predtým normálny vzťah, nemyslí si, že súčasné vzťahy sú dôsledkom jeho vzťahu k navrhovateľovi. Spláca priateľkinmu otcovi po 100,- eur mesačne pôžičku na zálohu 1.700,- eur, ktorú mali s priateľkou zaplatiť mestu. Priateľka je v hmotnej núdzi, pričom má ešte XX ročného syna. Býva s priateľkou v nájomnom byte, kde platia 220,- eur za byt, elektriku 28,- eur a DIGI TV 16,- eur, platí dve exekúcie po 50,- eur, jedna je zameškané výživné synovi, druhá je pôžička v V., ktorú si zobral na nákup nábytku, TV a živobytie. Mal zdravotné problémy a nemal ani dôchodok a ocitol sa bez prostriedkov, preto si zobral pôžičku. Cesta do práce ho stojí 30,- eur mesačne. Obеды si platí 2,70 eur za jeden obed, za lieky na srdce platí 10,- eur na dva mesiace. Oblečenie ho stojí mesačne cca 10,- eur. Ostatná strava mesačne cca 50,- eur. Priateľka má príjem - podporu v hmotnej núdzi cca 60,- eur. Nenašla si prácu. Dnes ide na pohovor, mala by si nájsť prácu. Jej syn má laryngitídu, stane sa, že sa začne dusiť. Aj teraz je doma. Priateľka má strednú ekonomickú školu. On má strednú elektrotechnickú školu. Momentálne pracuje v kotolni. Priateľka má stanovené výživné vo výške 50,- eur, výživné jej priateľ neplatí, platí jej len štát. Bývajú spolu v X-izbovom byte. Je pravda, že si po rozvode kúpil TV na splátky po 10,- eur. Dlžoby má lebo je vyliečený gambler, dlhy sa s ním ťahajú.

4. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že Okresný súd Prievidza rozsudkom č. k. 7Pc11/2016-153 z 14.02.2017 zo dňa 16.09.2013 schválil zmier, ktorým bola znížená vyživovacia povinnosť povinného na syna Q. na sumu 90,- eur mesačne od 12.12.2016. Zo spisu vyplýva, že v tom čase otec ako povinný, bol zaťažovaný exekúciami, bol poberateľom invalidného dôchodku, zo sumy 275,- eur mu zostávala mesačne čiastka 200,- eur. Podľa lekárskej správy mal v máji 2015 infarkt, od roku 1999 bol liečený na patologické hráčstvo, momentálne je stabilizovaný. Vo februári 2014 mal pracovný úraz, zlomeninu horného konca pišťaly, vhodné pracovné zameranie je bez fyzicky náročnej práce. Podľa posudku Sociálnej poisťovne z 14.12.2015 je miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť povinného 45%. V mesiacoch máj 2016 a jún 2016 dosahoval príjem cca 20,- eur mesačne v spoločnosti T., na základe dohody o pracovnej činnosti. V čase od decembra 2009 do augusta 2015 pracoval v Z., v roku 2015 mu bolo vyplatené odstupné. V D. pracoval na dobu určitú na základe dohody o pracovnej činnosti od 5.9.2016 do 20.12.2016 s dojednanou mzdou 4,65 eur za hod. Otec je poberateľom invalidného dôchodku 279,80 eur, z ktorého sú mu vykonávané zrážky 49,82 eur. Pracuje v spoločnosti J. na dohodu o vykonaní práce, od júla 2017 do mája 2018 sa jeho vymeriavací základ pohyboval od 550,30 eur do 855,50 eur, poisťné bolo v sume od 36,61 eur do 59,88 eur mesačne. Z výpovede povinného vyplynulo, že v súčasnosti býva s priateľkou v P. nájomnom byte, kde platia 220,- eur za byt, elektriku 28,- eur a DIGI TV 16,- eur, má dve exekúcie po 50,- eur, (zameškané výživné synovi, druhá je pôžička v V., ktorú si zobral na nákup nábytku, TV a živobytie). Cesta do práce ho stojí 30,- eur mesačne. Obеды si platí 2,70 / obed, za lieky na srdce platí 10,- eur za dva mesiace. Oblečenie ho stojí mesačne cca 10,- eur, ostatná strava mesačne cca 50,- eur. Momentálne pracuje v kotolni v spoločnosti J., za posledných 12 mesiacov mal príjem 7.339,57 eur, teda 611,- eur mesačne. Priateľka má príjem - podporu v hmotnej núdzi cca 60,- eur, nenašla si prácu. Priateľka má strednú ekonomickú školu, má stanovené výživné od otca na jej maloletého syna vo výške 50,- eur. Oprávnený v školskom roku XXXX/XXXX navštevoval X. ročník W. Náklady na úhradu jeho odôvodnených potrieb pozostávali zo zabezpečovania stravy, oblečenia, obuvi, ubytovania, cestovného, učebných pomôcok, hygienických a kozmetických potrieb. Mal tie isté zdravotné obmedzenia ako v súčasnosti. V súčasnosti oprávnený navrhovateľ pokračuje v štúdiu na G., pričom náklady na štúdium sú vyššie, mesačne platí 31,- eur na dopravu do G. a späť, 20,- eur za lieky, od septembra dochádza na štúdium do G., bude ubytovaný na internáte za náklady 51,- eur mesačne. Bude musieť platiť poplatky za používanie spotrebičov na internáte, venuje sa športu, za čo platí členský príspevok 24,- eur, náklady na jeden zápas sú 15,- eur. Býva v P. byte v spoločnej domácnosti s matkou a bratom, ktorý je na invalidnom dôchodku. Matka pracuje v V., kde má príjem cca 700,- eur mesačne, zo svojej mzdy uhradza náklady na bývanie, stravu a ošatenie všetkých členov domácnosti. Keďže otec výživné neplatil, vedie

sa exekúcia na zameškané výživné. Oprávnený má predpísané lieky U. s doplatkom 10,- eur, mesačne vynaloží za lieky 13,- eur. Býva na internáte. Náklady na bývanie sú 154,- eur za 3 mesiace, čo vychádza mesačne 51,3 eur, bude doplácať poplatok za používanie spotrebičov. Za stravu, školské pomôcky by mal platiť mesačne spolu 200,- eur mesačne. Doprava z V. do G. a v rámci G. predstavuje najmenej 24,- eur za mesiac + náklady na MHD. Oprávnený sa venuje lakrosu, kde platí členský príspevok 24,- eur na rok, za zápas vynaloží v priemere 10,- eur - platí si dopravu na zápas aj stravu. Chodí aj do posilňovne, pretože mu to doporučila doktorka, kde má náklady mesačne 25,- eur, za telefón platí mesačne 10,- eur. Má alergiu na kravskú bielkovinu, nemôže jesť mliečne výrobky, preto má obmedzenia v strave. Má aj alergiu na histamín, preto má obmedzenia vo vzťahu k sójovým výrobkom, zostáva mu prevažne mäsitá strava, zemiaky, cestoviny, ryža.

5. Na zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ust. § 62, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, s odkazom na ktoré konštatujúc, že predmetom konania bol nárok na zvýšenie výživného s účinnosťou odo dňa 20.07.2018 (odo dňa podania návrhu) zisťoval, či došlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala požadovanú zmenu výživného.

6. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že od doby posledného rozhodovania súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti, na strane navrhovateľa došlo k podstatnej zmene pomerov, keď ku dňu 20.7.2018, od ktorého dátumu prichádzalo do úvahy zvýšiť výživné, je viac ako o rok a pol starší, pričom zmena pomerov, ku ktorej na strane navrhovateľa došlo v súvislosti so zvyšovaním veku, počiatkom vysokoškolského štúdia a s tým spojených nákladov je podstatná, ktorej doposiaľ určené výživné 90,- eur mesačne, nezohľadňuje. Pokiaľ ide o to, či je v schopnostiach a možnostiach otca navrhovateľa platiť požadované zvýšené výživné 250,- eur mesačne, súd prvej inštancie zdôraznil, že plnenie vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je jeho prvoradou povinnosťou, k plneniu ktorej otec pristupuje nezodpovedne. Povinný sa v minulosti liečil na chorobnú hráčsku závislosť, narobil dlhy, ktorých úhradu suplovala matka navrhovateľa. Súd poukázal na to, že na nákladoch na nájomné a spoločné užívanie bytu, by sa mala rovnakou, dokonca väčšou mierou podieľať tiež priateľka otca, ktorá v ňom býva so svojim synom, pričom zjavne otec jej dieťaťa si vyživovaciu povinnosť neplní v dôsledku čoho to supljuje otec navrhovateľa, na čo však nie je dôvod v prospech neho prihliadať. Priateľke otca nič nebráni sa aj trestnoprávnou cestou domáhať plnenia vyživovacej povinnosti od otca jej syna. Pri príjme otca cca 880,- eur netto mesačne, po zohľadnení nákladov na bývanie vo výške 135,- eur mesačne (1/2 nákladov), na stravu 110,- eur mesačne, na cestu do práce 30,- eur mesačne, na lieky na srdce 10,- eur za dva mesiace, na oblečenie mesačne cca 10,- eur, je jednoznačne v jeho možnostiach prispievať na výživu synovi, ktorý sa denným štúdiom pripravuje na budúce povolanie sumou 220,- eur mesačne s účinnosťou odo dňa podania návrhu. Zročné zameškané výživné ku dňu vyhlásenia rozsudku vo výške 260,- eur súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 10,- eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok v prípade nezaplatenia jednej splátky. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

7. Rozsudok súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadol X. V. ako osoba povinná z vyživovacej povinnosti (otec navrhovateľa), navrhujúc odvolaciemu súdu vychádzajúc z obsahu odvolania zmenu tak, že vyživovacia povinnosť mu bude zvýšená len na sumu 160,- eur mesačne. Dôvodil, že z výšky priznaného výživného má dojem, že všetky náklady navrhovateľa má hradiť len on sám, napriek tomu, že platí tri exekúcie a pracuje na dohodu. Podľa jeho názoru, navrhovateľ si môže privyrobiť brigádou a svoje športové aktivity si hradiť sám. Uviedol, že vie o niekom, čo zarobí viac ako on a platí pritom menšie výživné na vysokoškoláka. Tiež poukázal na to, že od určitej doby s ním navrhovateľ nekomunikuje, ani ho neinformuje o sebe, všetko o ňom sa musel dozvedieť len úradnou cestou. Uplatnil tak dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP (nesprávne skutkové a právne závery). Po uplynutí lehoty na podanie odvolania, otec zaslal ešte súdu lekárske potvrdenie o tom, že jeho partnerka očakáva dieťa.

8. Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že pri výške vyživovacej povinnosti súd vzal do úvahy všetky skutočnosti a považuje za správny jeho záver, že požiadavky navrhovateľa sú oprávnené. Preto k tomu nemá viac čo dodať. Pokiaľ sa jeho otec vyjadruje k jeho správaniu voči nemu, poukazuje na to, že to bol on, ktorý si nikdy voči nemu neplnil svoje povinnosti otca, čo nakoniec aj súd v priebehu konania zistil a uviedol v rozhodnutí.

9. Otec ako osoba povinná z vyživovacej povinnosti, nevyužil svoje právo repliky na písomné vyjadrenie navrhovateľa k odvolaniu.

10. Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok /ďalej len „CSP“ /, ktorý okrem iného zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok /“O.s.p.“/. Zároveň nadobudol účinnosť zákon č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), podľa ktorého súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone, medzi nimi i konania vo veciach výživného plnoletých osôb (§ 154 a nasl.).

11. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané v lehote (§ 362 CSP) a má predpísané náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie bez toho, aby bol viazaný dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 CMP), prihliadnúc i na prípadné vady konania (§ 67 CMP) a po jeho preskúmaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keďže v danej veci nebolo potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem, dospel k záveru, že toto je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť, pričom podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a na toto v podrobnostiach odkazuje, aby nadbytočne neopakoval pre strany známe fakty posudzovanej veci.

12. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie dostatočným spôsobom, dôkladne sa zaoberal tvrdeniami účastníkov a vykonanými dôkazmi, tieto vyhodnotil v súlade so zásadami podľa § 191 CSP a zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver, keď s poukazom na ustanovenia § 62 ods. 1 - 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, návrhu na zvýšenie výživného čiastočne vyhovel a otcovi, ako osobe povinnej z vyživovacej povinnosti túto zvýšil vo vzťahu k navrhovateľovi na sumu 220,- eur mesačne s účinnosťou odo dňa podania návrhu t.j. od 20.07.2018 a súčasne zaviazal otca k zaplateniu tiež zameškaného ročného výživného vo výške 260,- eur v primeraných splátkach (po 10,- eur mesačne) reflektujúc na jeho aktuálne pomery, pričom o trovách konania rozhodol za aplikácie ust. § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal.

13. Odvolací súd za aplikácie § 380 ods. 2 CSP v spojitosti s ust. § 67 CMP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP a existenciu takejto vady odvolateľ ani netvrdil.

14. Posúdením obsahu odvolania považoval odvolací súd za podstatnú odvolaciu námietku otca a to jeho tvrdenia o tom, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil primeranosť zvýšenia mu vyživovacej povinnosti voči navrhovateľovi a to jednak vo vzťahu k odôvodneným potrebám navrhovateľa, ako aj k možnostiam jeho, ako povinnej osoby.

15. Vyššie uvedené odvolacie námietky otca vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené, bez opory v zistenom a ustálenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na konkrétnych zisteniach plynúcich z vykonaného dokazovania, z ktorého zisteného skutkového stavu dovodil tiež správne právne závery pri správnom aplikovaní príslušných ustanovení Zákona o rodine. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie tiež podrobne a presvedčivo zdôvodnil, v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 220 CSP.

16. Na zdôraznenie správnosti a vo vzťahu k odvolacím námietkam povinnej osoby (otca navrhovateľa) odvolací súd navyše dodáva:

17. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom, je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia, prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa sa má právo podieľať na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 4, 5 Zákona o rodine). Pri určení výživného, prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a

majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný, vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

18. Ako vyplýva z citovaných zákonných ustanovení, každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť môže byť plnená tiež poskytovaním vecných plnení, napríklad zakupovaním stravy, nákupom ošatenia, zabezpečovaním zdravotnej starostlivosti, uhrádzaním nákladov na bývanie a podobne. Základnou podmienkou správneho určenia (zmeny) vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu, je vyhodnotenie nákladov na pokrytie odôvodnených potrieb dieťaťa, ktoré však nezahŕňajú len náklady na základné životné potreby (bývanie, strava, ošatenie), ale aj náklady na uspokojovanie sociálnych potrieb dieťaťa - vzdelávania, kultúrne a športové aktivity, závislé od veku dieťaťa, ale aj náklady na zdravotný stav dieťaťa. Uvedené náklady na uspokojovanie potrieb dieťaťa, má pokrývať výživné od rodičov, keďže dieťa si ich samé nemôže zabezpečiť, nie je totiž schopné samé sa živiť.

19. Vlastnosťou právoplatných meritórných súdnych rozhodnutí je ich zásadná nezmeniteľnosť, ktorá je imanentnou súčasťou záruk právneho štátu. Zmena priznanej vyživovacej povinnosti (§ 78 ods. 1 ZR), je zákonom prípustná výnimka z tejto zásady, pripúšťajúca, aby sa o tej istej veci jednalo znova, avšak len pri splnení prísne stanovených podmienok, čo možno dosiahnuť novým konaním v tej istej veci. Hmotnoprávnou podmienkou je, že sa zmenia pomery oproti času, keď súd rozhodoval v pôvodnom konaní, čo musí súd najskôr dokazovaním preukázať. Musí teda skúmať existenciu zmeny pomerov oproti času, keď bolo vyhlásené rozhodnutie, ktorého zmena sa požaduje. Pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určovanie výživného tak v čase skoršieho, ako aj nového rozhodovania. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, ktoré sa môžu stať dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti len vtedy, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku. Plynutím času môže nastať zmena pomerov tak na strane oprávnenej osoby v dôsledku pribúdajúceho veku, zvyšovania nákladov na zabezpečovanie jej odôvodnených potrieb, ako aj na strane povinnej osoby a to zvýšením, alebo znížením príjmu, prípadne existenciou iných okolností, ktoré môžu mať zásadný vplyv pri posudzovaní, či k zmene pomerov došlo.

20. Odvolací súd vychádzajúc z obsahu spisového materiálu a doposiaľ vykonaného dokazovania preskúmal odôvodnené potreby na strane navrhovateľa, ako aj pomery otca, ako povinnej osoby, ich zmenu oproti času, kedy bola vyživovacia povinnosť v prospech navrhovateľa naposledy upravovaná a to z hľadiska vyššie uvedených určujúcich zákonných kritérií a plne sa identifikoval so záverom súdu prvej inštancie, že otcovi zvýšené výživné na sumu 220,- eur mesačne s týmito plne korešponduje. Predovšetkým posudzovať dôvodnosť odvolania bolo potrebné vo svetle skutočnosti, že pozitívny vývoj vyživovacej povinnosti otca tu nie je zaznamenaný od doby, kedy bolo v prospech navrhovateľa výživné určené ešte v roku 2009 vo výške 100,- eur (a kedy navrhovateľ bol ešte len žiakom základnej školy), pričom naopak v roku 2016 bola táto znížená na sumu 90,- eur (v tom čase bol navrhovateľ už študentom strednej školy) v dôsledku zmeny v pomeroch na strane otca. Nemožno pochybovať, že už len plynutím času a rastom životných nákladov boli priebežne náklady na zabezpečenie odôvodnených potrieb navrhovateľa ďaleko vyššie, ako suma, ktorá bola otcovi určená ako výživné (ktoré naviac riadne neplatil), takže je zrejmé, že ich zabezpečenie v zásadnom rozsahu zaťažovalo po celé uplynulé obdobie práve matku navrhovateľa, ktorá aj v súčasnosti supluje prostredníctvom uhrádzovania nákladov navrhovateľa na bývanie (tiež ďalších) absenciu zodpovedajúcej miery, ktorou by sa na výživnom mal podieľať otec, ako druhý z rodičov, k čomu však vzhľadom k aktuálnym pomeroch otca, nie je už žiaden racionálny, ani zákonný dôvod. Je pravdou, že výška vyživovacej povinnosti, teda miera, akou sa povinný rodič môže podieľať na zabezpečovaní odôvodnených potrieb dieťaťa, je samozrejme limitovaná jeho reálnymi schopnosťami, prostredníctvom ktorých si zabezpečuje výšku životného štandardu, ktorý dosahuje. Aj v tomto smere však súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že v schopnostiach a možnostiach otca je zo svojho príjmu (cca 880,- eur netto vrátane ID), pri zistených dôvodných výdavkoch, určeným výživným navrhovateľovi prispievať. Pokiaľ je v možnostiach otca suplovať životné náklady jeho priateľky a jej syna napriek tomu, že voči nim nie je nositeľom zákonnej vyživovacej povinnosti (a teda akceptovať možno len 1/3 nákladov na neho pripadajúcich príkladmo na bývanie), nemožno pochybovať o tom, že prioritne v zodpovedajúcom rozsahu k životným nákladom navrhovateľa, ktorý je v súčasnosti študentom vysokej školy, je podieľať sa na ich úhrade.

21. Bez právneho významu je námietka odvolateľa, že „niekto iný“ prispieva na vysokoškolača pri dokonca vyššom príjme menej, keďže výška zodpovedajúcej vyživovacej povinnosti je okrem výšky príjmu determinovaná celým radom ďalších, vyššie uvedených zákonných kritérií a teda ju nemožno paušalizovať.

22. Pokiaľ otec dôvodí existenciou dlhov na jeho strane (výživné, pôžička) bolo na ňom, aby si svoje úverové zaťaženie nastavil tak, aby prednostne si plnil svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť a vo vzťahu k tejto dodržiaval platobnú disciplínu, pokiaľ postupoval inak, nemožno týmto zaťažiť navrhovateľa.

23. Rovnako nedôvodnou je námietka spočívajúca v tom, že navrhovateľ by si mal privyrobiť, aby si svoje aktivity mohol hrať sám. Navrhovateľ má zo zákona právo sa aj prostredníctvom vysokoškolského štúdia pripravovať na svoje budúce povolanie a je zákonnou povinnosťou rodiča aj prostredníctvom uhrádzania jeho odôvodnených potrieb mu na to vytvoriť čo možno najlepší priestor. Navrhovateľ neprezentoval žiadne také výdavky, ktoré by boli nadštandardnými a presahovali by rámec ich opodstatnenosti a dôvodnosti. Športové a záujmové aktivity (naviac v tomto prípade tiež doporučované vzhľadom k zdravotnému stavu tiež lekárom) nepochybne pod odôvodnené potreby možno subsumovať a pokiaľ povinný rodič dosahuje príjem, ktorý mu umožňuje sa na ich úhrade podieľať, niet racionálneho dôvodu, pre ktorý by bolo dôvodné od navrhovateľa požadovať, aby čas, ktorý je primárne určený na štúdium, venoval zárobkovým aktivitám. V tomto bode však odvolací súd upriamuje pozornosť na to, že otcovi po odpočítaní výživného zostane pre neho samotného, na jeho potreby čiastka cca 660,- eur (keďže nemožno prihliadať na náklady vynaložené na osoby, ku ktorým nemá vyživovaciu povinnosť), paradoxne však sumu 160,- eur výživného považuje za dostatočnú z jeho strany v prospech navrhovateľa napriek tomu, že na strane navrhovateľa je existencia práva podieľať sa na životnej úrovni rodiča.

24. Nespôsobilou k zmene napadnutého rozhodnutia je tiež námietka otca, že navrhovateľ s ním nekomunikuje. Pokiaľ totiž vzájomné vzťahy sú poznamenané takými okolnosťami majúcimi pôvod v nezodpovednom správaní otca (hráčska závislosť, vznik dlhov, ktoré uhrádzala matka, hrozba exekúcie bytu, kde žijú navrhovateľ matka a ďalší postihnutý syn, dlhodobé neplnenie si vyživovacej povinnosti zo strany otca), na ktoré v priebehu konania poukazoval navrhovateľ (a čo otec ani nespochybňoval), nemôže ísť na ťarchu navrhovateľa, ak sú týmto ich vzájomné vzťahy značne narušené a nemôže to rozhodne indikovať k záveru o možnej rozpornosti priznaného výživného s dobrými mravmi. Ak totiž aj možno za týchto okolností správanie niektorého z účastníkov pod tento pojem subsumovať, nejde o správanie navrhovateľa.

25. V konečnom dôsledku nespôsobilým k zmene napadnutého rozhodnutia je tiež tvrdenie otca, že jeho priateľka očakáva s ním narodenie dieťaťa (čím zjavne smeruje k tomu, že mu po jeho narodení pribudne ďalšia vyživovacia povinnosť). Rozhodujúcim je totiž skutkový stav existujúci v čase rozhodnutia súdu, pri ktorom nie je možné anticipovať skutočnosti, ktoré ešte nenastali (narodenie dieťaťa).

26. Odvolacím prieskumom tak neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé k zmene napadnutého rozhodnutia.

27. Z vyššie uvedených dôvodov, preto dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

28. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1 CSP v spojitosti s § 52 ods. 1 a § 58 ods. 1 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

29. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok.